

I. Közgazdaságtani alapismeretek

1. A közgazdaságtan tárgya

1.1. Mivel foglalkozik a közgazdaságtan?

Definíció:

A közgazdaságtan annak tanulmányozásával foglalkozik, hogy az emberek és a társadalom miként választják meg a szükségesen rendelkezésre álló, alternatív módon felhasználható erőforrásokat, alternatívákat különböző árak termelésére, és az árakat miként osztják el a társadalom különböző tagjai és csoportjai között a jövőben.

Kulcsszavak:

- szűkösség erőforrások
- ártermelés
- fogyasztói célú előállítás

A. közgazdaságtan által megvalósuló három kérdés:

MIT? HOGYAN? és KINEK? termeljenek.

Teljesít a gazdaság van az embernek. Az ember nem lehet kizárólagos, mászolgája a gazdaságnak.

1.2. A közgazdaságtan jellemzői:

- Fő feladat tudomány: 1776: Adam Smith: A nemzetek gazdasággya
- Kincseket megismertethet a kisterleket
- A gazdasági folyamatok alakulása nagymértékben a szabad akaratú rendelkezéssel, sokféle képpel gonolható
- embelekkel fogl.

Posztív közgazdaságtan: gazdasági tények és azok összefüggéseinek szisztematikus leírása és megismerése

- mindeközben az ember
- infláció nagysága

Normatív közgazdaságtan: a tények értékelése

- előadás rendje

Mikroökonómia: A gazdaság egyes szereplőinek aktivitását vizsgálja

Macroökonómia: Társadalom szintű termelés és előállítás vizsgálata.

2. Alapfogalmak

2.1. Szükségletek és javak

- ▲ A gazdasági közélet célja, hogy minden ember számára az emberi méltóságának megfelelő életkörülményeket biztosítsa.

Definíció: A tudatosult igényeket szükségleteknek nevezzük.

Definíció: Az ember élet biológiai értékeiben vett fenntartásához nélkülözhetetlen szükségleteket nevezzük lét-szükségleteknek.

Időben és térben viszonylag állandó. Minden más igényt megelőz.

Definíció: A magasabb rendű szükségletek intenzitása kétféleképpen lehet. Kiegyensúlyozott csak a lét-szükségletek kiegyensúlyozott utján belül sor.

Szükségletek: - lét-szükséglet / magasabb rendű
 - anyagi / nem anyagi
 - egyén / csoportos

▲ Az emberi szükségletek teljesítéséhez szükségesek a javak és a javak

Javak: - Hozzáférhetőség szerint:
 - szabad javak (levágó, napfény)
 - gazdálkodói javak
 - a természeti erőforrások állományát alkotó javak
 - szolgálatok (nyújtás, oktatás)
 - magán javak (szabadalom)
 - Szükségletek teljesítéséhez szükségesek a javak és a javak

Szükségletek teljesítéséhez szükségesek a javak és a javak

Felhasználatos jelölések szerint:
 - fogyasztási cikk (élelmiszer)
 - tiszta fogyasztási cikk (tr, öltöny)

Egyenlőre való viszonyok szerint:
 - költségvetési (maradék - tartalék)
 - költségvetési (vagy nem)

Rendeltetésű javak szerint:
 - fogyasztási / termelési

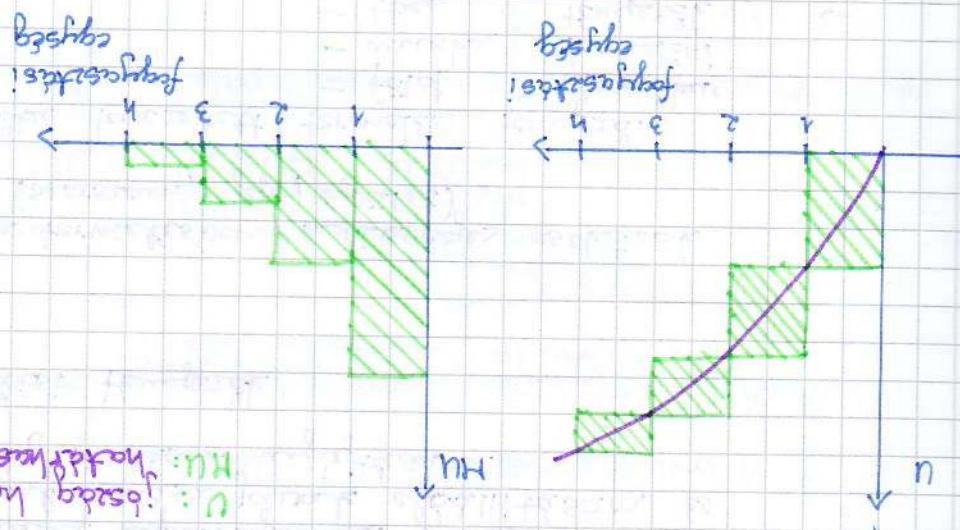
Definíció: A jószág értékelési képességét a hasznos-
sággal jellemezzük.
A jószág hasznossága annak a mérték, hogy a
jószág milyen mértékben képes valamilyen
szükségletet kielégíteni / vagyis mekkora az
élvezeti értéke.

2.2. A fogyasztás és a csökkenő határhosszon törvénye

Definíció: A fogyasztás olyan felzárkózást, melynek során
a szűkösségi érzékletet szolgálati jószág
megsemmisülnek.

Tétel: Gossen I. törvénye: Csökkenő határhosszon törvénye
Valamely jószág fogyasztása során az egyenest
kisebbségű elfogyasztott jószágokhoz képest élvezeti értéke,
vagyis hasznossága csökken.

U : jószág hasznossága
 HU : határhosszon

Tétel: Gossen II. törvénye
Különböző jószágok fogyasztása során a használat maximum
elérhető el, ha az egyes jószágok megosztására
fordított egységnyi pénzmenyiség állandó
használatot eredményez.

$$MU_{\text{polár}} = \frac{MU_{\text{használatos}}}{P_{\text{polár}}}$$

P : fogyasztási egység

④ Szempont utazási példája

2.3. Garzdabkods, termiņš, termiņš, termiņš

Definición: A parzálalakadás a javak szűkössége miatt
technailag kidigerelt minimálisra csökkentett
érelében végezt tudatos csökkenés.

Maximum elv: az adott erőforrás felhasználása maximális hasznát eredményezzen.

Hinimumum elv: gazdasági eredmény: a szükséglet-kielégítés minimális erőforrás felhasználásával legyen elérhető.

A termelési folyamat az emberi szükségletek legteljesebb juttatása.

Definición: Tensión: fuerza por unidad de área

Satzkategorie, terminus ad quem

Definición:
Hunka: az ember fizikai erejét és szellemi képességeinek tudatos alkalmazásaként járók előállítására és szolgálatának megnyitására.

Alapvető termelési tényezők - föld

fold
number

Tökejavark = a termelésben szükséges eszközök (szerszám, gép, épület)

Definición: A tilde letrada: términos: tilde
— folla
— munda
— föld
— términos: tilde
— términos: tilde
— términos: tilde

2. h. A field

Megmunkelték területe úgyszólván nem néveltek

2.5. A number

Definiert: Hochrechnung: eigystgung: mairbar, fardittsaal
ermeldung: eigystgung: mairbar, fardittsaal

A munkamegterhelés elleni:

- männysägi / minäsegi nörtkeles
 järelelänn eörtkeles
 gipesites
 inno dake
 eysseentob / gysseab munkare "kipsis

A munkamegosztás kétirányú

- monoton munka
- egyszerűsítés → munkaközpontosság
- képzettség nem konvertálható (vontja a munkaadó mobilitását)

2.6. A tölke

Ökológiai tölke: más javak előállítására szolgáló épületek, gépek, stb...

Penztölke: a tölke tölke megsemmisítésére szolgáló finanszírozási eszközök.

Nettó beruházás: a termelés bővítését, korszerűsítését, nem tartalmazza a termelés során elhasznált, de nem elhasználódott eszközök pótlását.

⚠️ A beruházás a pénzügyi allokáció tölkei értéke.

⚠️ A beruházás forrása a fogyasztásból való lemondás révén elért megtakarítás.

Szociális tölke: a társadalom egészét vagy egy részét szolgálja (finanszírozása nem a termelés területén történik (utak, kórház, iskola) infrastruktúra).

A vállalkozó:
- kereskedelmi célú tevékenység
- kockázattal jár
- termelési tényező megsemmisítés
- megbirozsosodás
- pénzügyi
befektetés a termelési folyamatokba

Tölkejavak jellemzői: kulturális/erőforrás termelési
tölke: a munkaadó képzettsége és erőforrása megsemmisítésével meg.

2.8. Termelési tényező kombinációja és nyújtás
 Az ár és a hozzájárultóság befolyásolja az
 arányt.

2.9. A gazdasági szerep

- **Maatartások:** jövedelmező, juttatás, megismerés, értékelés, céljait az optimális szűkítés
 => Haszonmaximalizálás
- **Vállalkozások:** céljuk a nyereség növelése.

$$\text{profit}(TP) = \text{bevétele}(TR) - \text{összes költség}(TC)$$

- **Nonprofit intézmények:**

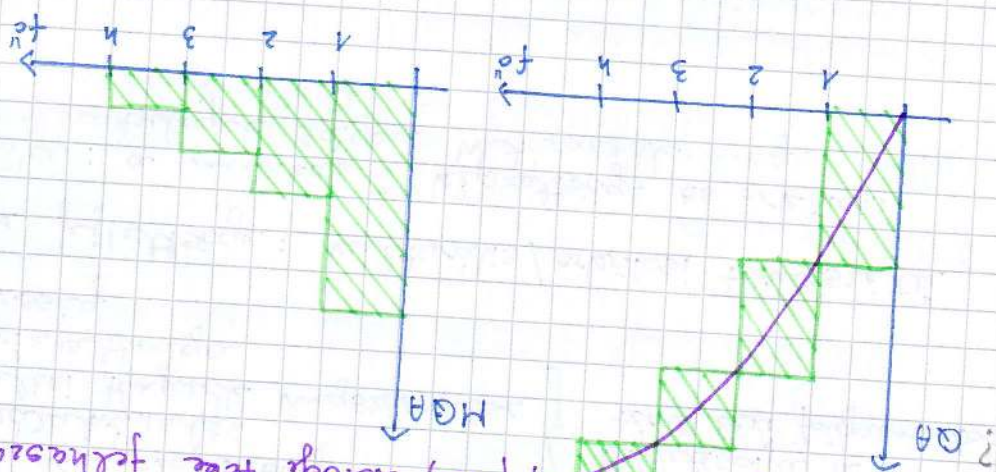
- projektfinanszírozás
- karbantartási költségvetés kiigazítása.

- **Allam:** a gazdasági szektor szerepe

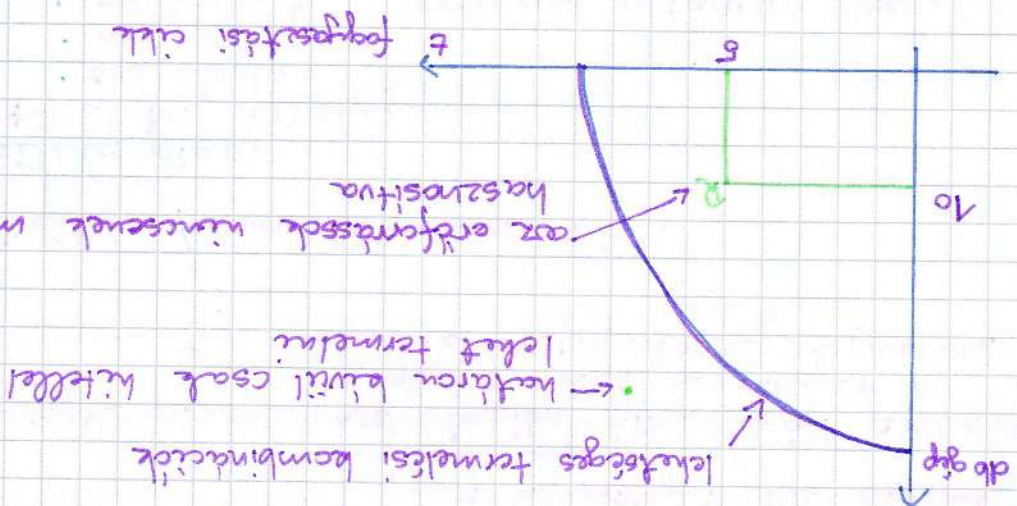
- a gazdasági működési feltételek biztosítása
- jelentős gazdasági szerep (adók, szociális támogatások)

2.10. A csökkenő hozadék törvénye

Valamely erőforrás azonos nagyságú többletátvitelénél egyre kisebb kibocsátásnövekedést eredményez (decreasing returns to scale).
 (Erőforrás: munka, föld, tőke felhasználás.)

2.11. A termelési lehetőségek határa

Definíció: a termelési tényezők adott mennyisége mellett a termelési lehetőségek határa éppen azt mutatja meg, hogy valamely jószág termelése már nem növelhető egy másik jószág termelésének egyidejű csökkenése nélkül.

3. A piac és a piac működése

3.1. A piac fogalma

Definíció: A piac a potenciális eladók és vevők, a kínálat és a kereslet találkozási pontja, a piac ár kialakulásának helye.

Fajta: - fogyasztási cikkek piaca (használati)
- termelési tényezők piaca (vállalatok)

Szabályozott piac: a vevők és eladók kapcsolataiba léptető előírások vonatkoznak.
pl.: tözsde

Szabályozatlan piac: minimeg előírások
pl.: kereskedelem

Nyitott piac: bárki megtekintheti a piacaon előadókat vagy vevőket.

Korlátozott piac: a bejuttatás feltételivel kötött
pl.: szabadalom

Zárt piac: csak meghatározott szereplők lehetnek jelen
pl.: monopólium

Erőviszonyok alapján:

- eladók piaca: a vevő több árt keresne, mint amennyit a kínálnak
- vevők piaca: az eladók által kínált árt nem tudja megfizetni, mint amennyit a vevő hajlandó megfizetni.

- eladók alapján:
a vendég több árut keresett mint amennyit az eladók kínáltak.
- vendék piacra: az eladók által kínált áru nem felelt meg a vendék igényeinek.

3.2. Töbaletes / nem töbaletes piac

Töbkeles piaci:

- fädeltes versenung
- sok elado

- sok eladó
- sok üvö
- az átvett a versenyzés kifizetése
- az állam nem a versenyzés

- piaci sztereotípek racionalis, nischelődés
- háttérrel → maximális szűkebb körben
- vállalkozás → maximális profit
- minden piaci szereplő többletesen informált

- bit?
 - mitigen drückt?
 - weniger?
 - mitigen drückt?
- } piace transparenza

- Vektoren realisierbar
- Azimutal realisierbar
- Termale Homogenität
- Azimutal realisierbar

Neu färbendes (verfärbendes) Plac:

- monopolisiert altaluben nein folgendes
- reklam, olive, szekes

3.3. Monopodium es oligopodium

Widabulda:

- mergetanz diagnosis
 - tanzzeit: erfassen
 - jage korlatas
 - terminale differenzialas
- terminiertes stückesg.
- monopolium

3.4. A piaci mechanizmus egyszerű modellje

Tfh: - csak háztartások, üzleti szervezetek

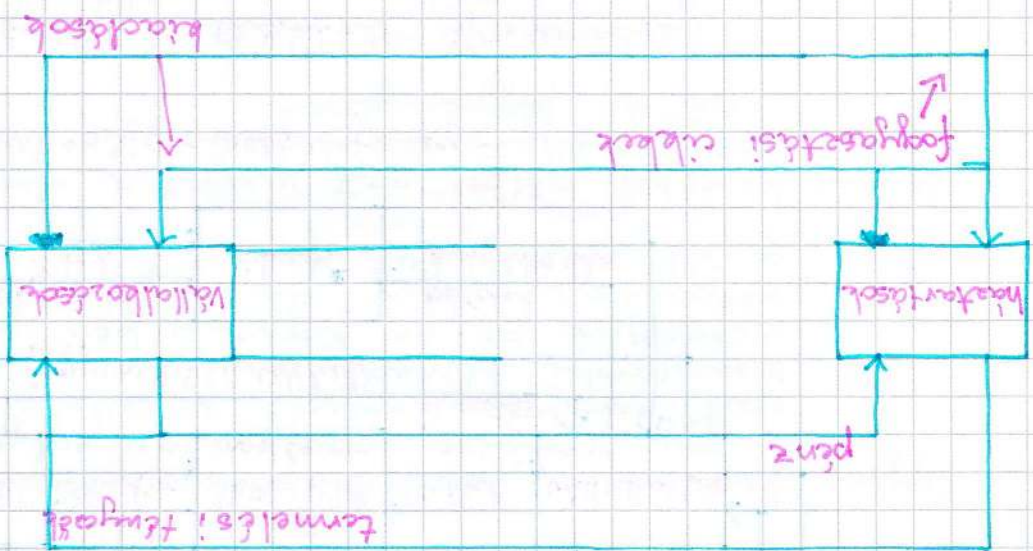
- szerepelnek a piacon

- a lehető legtöbb jövedelmet elfogyasztják,

- vagy nincs megkötés

- az előállított termékeket azonnal elfogyasztják

- készletek.

Magyarázat:

1. A háztartások a tulajdonukban lévő termelési tényezőket a vállalkozások rendelkezésére bocsátják, hogy azok termelési tényezőket

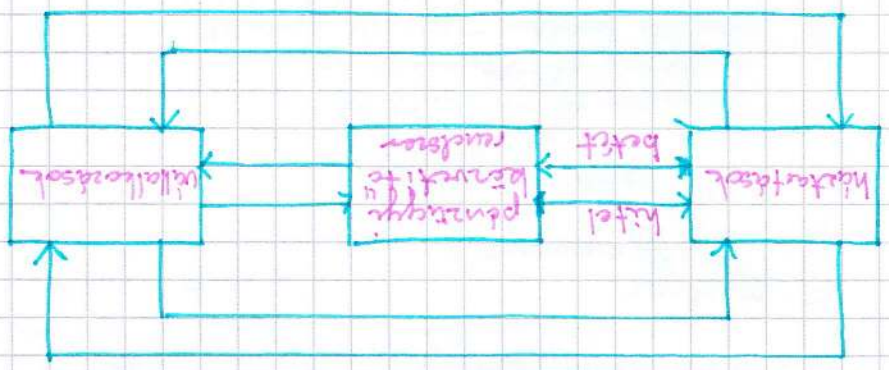
2. Ezért a vállalkozások pénzt fizetnek, ami a háztartásoknál jövedelemként jelenik meg.

3. A háztartások ezt a jövedelmet teljes egészében fogyasztási cikkekre költik.

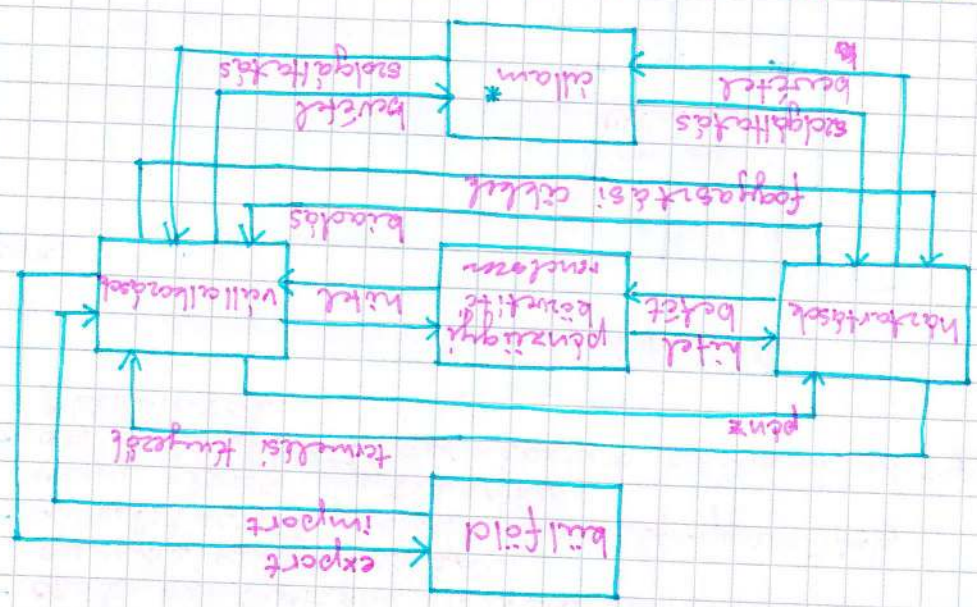
4. Így a pénz visszatér a vállalkozásokhoz.

Külső kör: pénzpiac
Belső kör: józsgárcs

3.5. A piaci mechanizmus bővített modellje

3.6. A2. Állam és a külföld szerepe a piaci mechanizmus működésében

*: jövedelemnyitáshoz funkció

3.7. Bővített és szűkített nyratermelés

Bővített:
 -> nyújtja a munkát
 -> nyújtja a tőkét
 -> nyújtja a földet
 -> nyújtja a szolgáltatásokat
 -> nyújtja a termékeket

Szűkített:
 -> csökkenti a munkát
 -> csökkenti a tőkét
 -> csökkenti a földet
 -> csökkenti a szolgáltatásokat
 -> csökkenti a termékeket

Kereslek ~~anyag~~ anyagmasszága: /EOP/: a kéréslel az ár változására mutatkozó érzékenységet mutatja.

aus der % - 0,5 v. 10250

aru dardnak valtozasa mihiyan menter valtozatja meg egy masik dru bere

h.2 A kind of

es adolt idopontban eladasha vinali

idolopantkron.
(oxygation elado - egy termék)

Kinematik befugasold + tengszel:

termelési költség
versenyképes ártársa

Piaci kinkálata: görbe: az adott ár mellett a piacon megjelent összes termék által előadóra felbontott egyélen árammennyiséget összegezzük a piac teljes kinkálatait kapjuk.

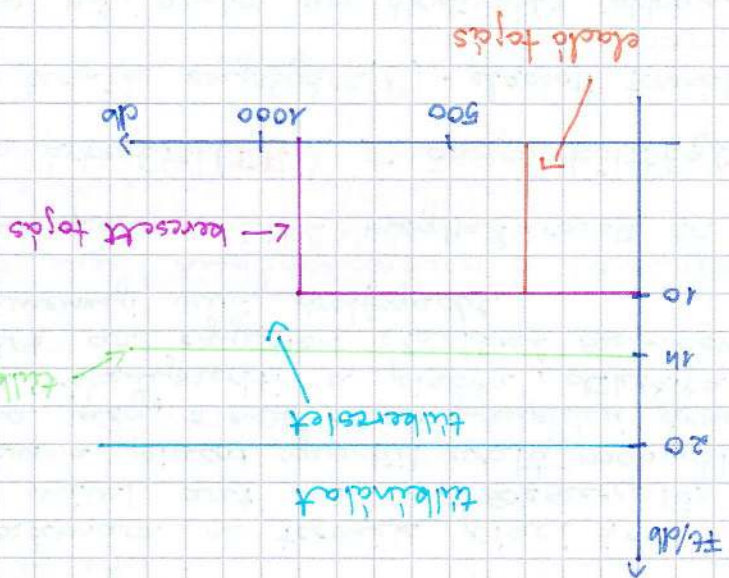
→ az egyéni kényszeri körök összege

4.3. Az egyensúlyi ár

Definíció: A kereslet és a kínálat egyensúlyi árak.

Hegyezés: A kereslet és a kínálat egyensúlyi ár az ár mozgása állítja be, s az az mozgása egyensúlyi eseten szintén meg.

Az egyensúlyi ár a piac alakul ki.

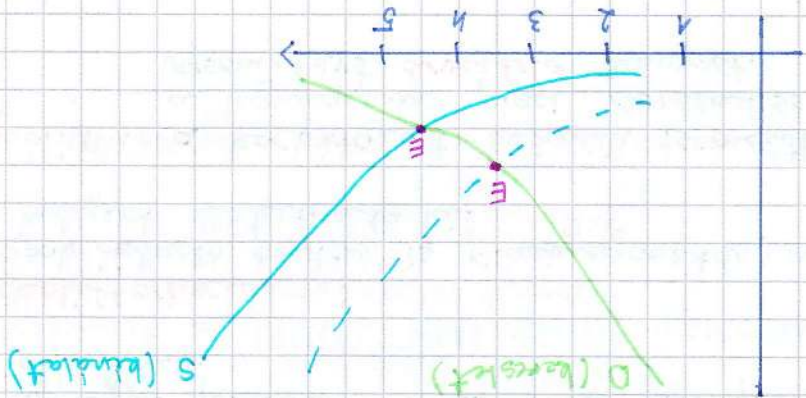
! A piac önszabályozó működése biztosítja a kereslet és a kínálat egyensúlyát.

Vevő piaca: túlkínálat
Eladó piaca: túlkérés

! A piac folyamatosan egyensúlyi ár mellett a legmagyabb.

Az egyensúlyi ár hármass funkciója:

- kiegyenlítő funkció (kereslet - kínálat)
- Orientáló (a termékek oda tereli, ahol kereslet van)
- Járulék funkció (egyensúlyi árak elterelés)

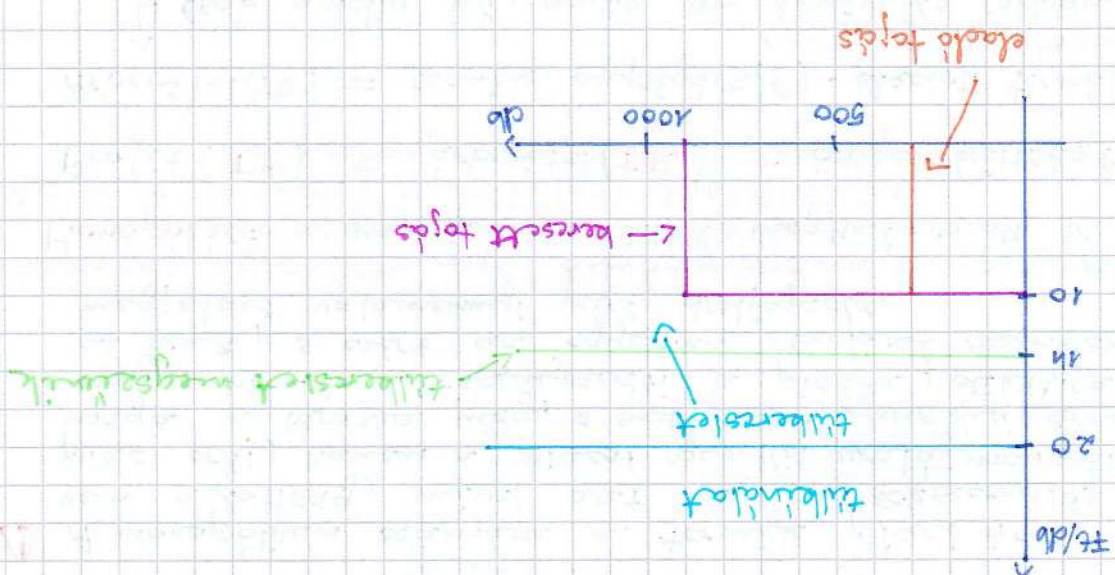

n. 3. Az egyenlet úgy is

Definition: A kernel is a kind of equivalence relation.

Hegyeszab:

A kényszeres a kényszeres tulajdonságát az
az mozgás állítja be, s az az mozgás
eigenständig eseten szintén meg.
Az eigenständig az a piaca alakul ki.

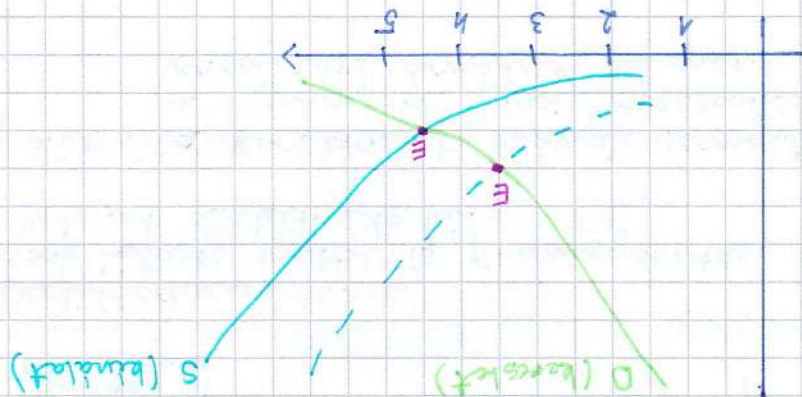
A piac önszabályozó, működése biztosítja a kereslet és a kínálat egyensúlyát.

Vasek piaca: tillalindlat
 Eladok piaca: tillerastet

A piac folyamata egyensúlyi ár mellett a legnagyobb.

A2: Eigenschaften der Nervenzellen:

- Kiszáradt funkció (kiszáradt - kiakad)
- Orientáció (a funkciók oda tereli, ahol kereslet van)
- Járak funkció (egyensúly; ártól való eltérés)

Arbepiacok nem tökéletes piacai:

A tökéletes piac árbevétele: mechanizmus - amely a szakszereplők piacaon értékesítéssel tökéletes versenyből kivehető - a vásárló piacaon forrás, főként azért mert a vásárló piacaon monopóliumok és oligopóliumok működnek, illetve az árak alakulását az állam befolyásolja.

n.h. A monopóliumok áralakító hatása

△ A monopólium számára a termék piaci ára nem adottság, mivel azt nem a szakszereplők piac erői határozzák meg, sőt az az-egyensúlyt árval magasság - által szabja meg, s ezért az egyetlen eladóval szemben az árak, s ezért az egyetlen eladóval szemben megjelene valamennyi neve elfogad.

Monopólium: a monopólium által meghatározott ár.

$$\text{Profit (TP)} = \text{árbevétele (TR)} - \text{összes költség (TC)}$$

$$\text{Arbetele (TR)} = \text{termék egysegére (P)} \cdot \text{eladott termékek}$$

↓
Csak addig nő, amíg az árbevétel jobban
nő, mint a költség, ezért a profit
a szakszereplők árbevétele az eladott
termékmennyiség árbevételének
csökkenése

Egyseg (P) Ft	Költség (C) alb	Arbetele (TR) Ft
900	5400	4.500.000
1000	5000	5.000.000
1100	5000	5.500.000

Arbetele piaci működése:

- az árbevétel bevétele is növekszik a profit
- a termék piacaon (főleg, idő, foglalkoztatás, költség)
- az egyes piacokon más-más monopóliumok alakulnak.

Termék differenciálás:

- sok eladó esetén is piacvezető, monopólium
- legyet alkalmatlanság ki.

Oligopólium: a korlátozott számú termék eladójának a legnagyobb piaci részesedése, mind versenytárs árbevételét beérkeztet.

5. Az állami arbefolyásolás

Közzétett arbefolyásolás: az állam verbálisan vagy eladóként /piacikon/

Közzétlen arbefolyásolás: közvetlenül az ár nagyságát, vagy annak körét "kiszorító"

- ármaximalizálás → túlkérés
- árminimalizálás → túlkínálat
- fix ár

II. Makroökonómia

Definíció:

A makroökonómia nem az egyes gazdasági szereplőket, vagy az egyes résziparok működését foglalkoztat, hanem a gazdaság egészének működésére koncentrál.

5. Nemzeti kibocsátás

5.1. A nemzetgazdaságot jellemző fő mutatószámok

A gazdaság összes kibocsátása: egy adott időszaki lefedettségű összes termék és szolgáltatás pénzben kifejezett értéke, amely a gazdaság összetételét jellemzi

Bruttó nemzeti termék (BNT/GNP): a gazdaság egészének teljesítményére jellemző mutató. Bruttó hazai termék (BHT/GDP): csak az ország határain belül előállított termék értéke

A gazdaság teljesítményét a nemzeti kibocsátás és a lakosságban fogyasztott termék jellemzi: GDP/fő

Nettó nemzeti termék (NNT/NVP): a termék során a vizsgált időszakban elhasznált termék értéke pótlására szolgáló beruházás értéke csökkentett bruttó hazai termék

~~Bruttó hazai termék~~ az infláció mérése

$$\text{real BHT} = \frac{\text{nominál BHT}}{\text{árindex}^*}$$

*: infláció mértékét jelöl

Fogyasztói árindex: a fogyasztói árak változását méri

Fogyasztói árindex: az átlagfogyasztói árak egy év alatt valóban megváltozott értékének pénzben kifejezett értéke

Nemzeti vágyak: a gazdaság egészének rendelkezésére álló erőforrásokat összesítő áll. munkaerő, tőke, föld, vállalkozás

5.2. Jövedelmek

GDP de az ország jövedelmének pénzben kifejezett összege, azaz az országban előállított és értékesített termékek és szolgáltatások értéke

Nettó: - nettó gazdasági jövedelmek pozitív és negatív tételekkel

Externális: pénzben kifejezett tételek és értékek

5.3. Aggregált / kereslet / kínálat

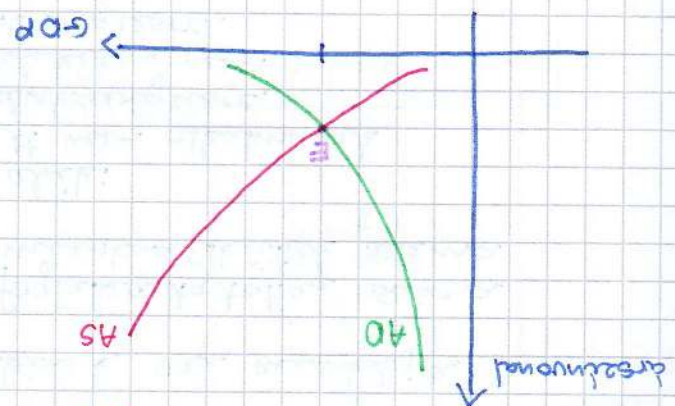
Aggregált kereslet: az országban lévő összes háztartás, vállalkozás, állam és külföldi kereslet

Aggregált kínálat: a gazdaság által kínált összes termék és szolgáltatás

5.4. Makroökonómiai egyensúly

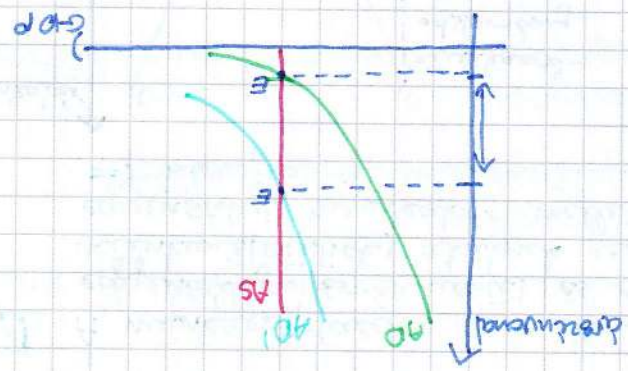
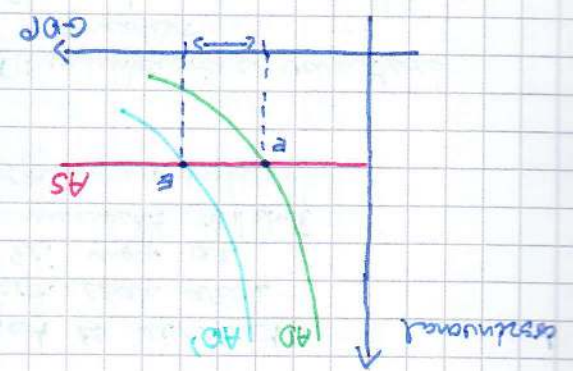
Ha a két görbét egy koordináta-rendszerben tüntetjük fel, akkor metszéspontjuk a makroökonómiai egyensúly.

Megjegyzés: az egyensúlyi pont elmozdulhat a görbék elmozdulásával.

1. "Aggregált kereslet nő"
 → kibocsátás nő
 → árszint emelkedik
 → elmozdulás a jobb felé

2. "Keresletcsökkenés"
 → árszint emelkedik
 → kibocsátás nő

6. A munkanélküliség

6.1. A munkanélküliség hatásai

A munkanélküliség következtében:

- anyagi károsítások
- morális károsítások

Gazdasági szempontból:

- költségvetési hiány: a költségvetés kiadásai meghaladják a bevételeket
- csökken az aggregált kereslet → újabb elbocsátások
- a munkanélküliség elterjedése károsítja a gazdaságot.

Társadalmi-politikai szempontból:

- társadalmi feszültség
- zavargások

6.2 A munkavállalási ráta

Definíció: Munkavállalási ar, aktív munkaerő aránya az összes munkavállaló arányában.

Foglalkoztatott: az, aktív van munkáján.

Munkaadóállomány: foglalkoztatottak száma + munkavállalók száma

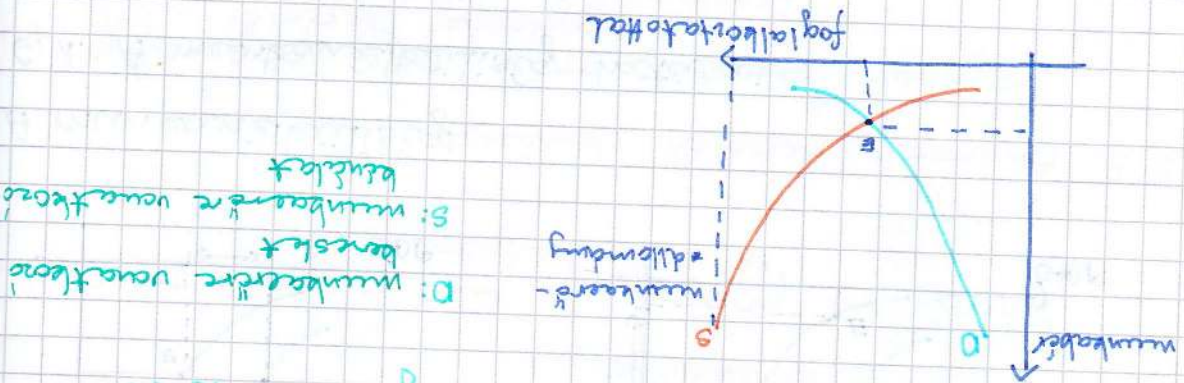
Nem tartoznak bele ebbe:

- életkorral / miatt nem alkalmasak
- egészségi / munkavégzésre.
- megalkotásuk érdekében nem
- szorult munkavégzésre.

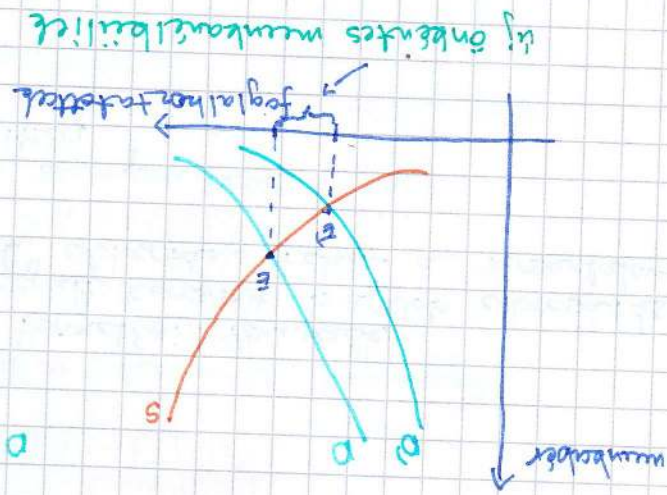
Munkavállalási ráta (%) = $\frac{\text{munkavállalók száma}}{\text{munkaadóállomány}}$

6.3 A munkavállalási és a piac mechanizmus

⚠ A munkaadópiac is a kereslet és kínálat egyensúlyi rendszer, ahol csak azok munkavállalók, akiknek nem éri meg az egyensúlyi munkaadó mellett vállalkozni. A kereslet munkavállalási nem létezik.

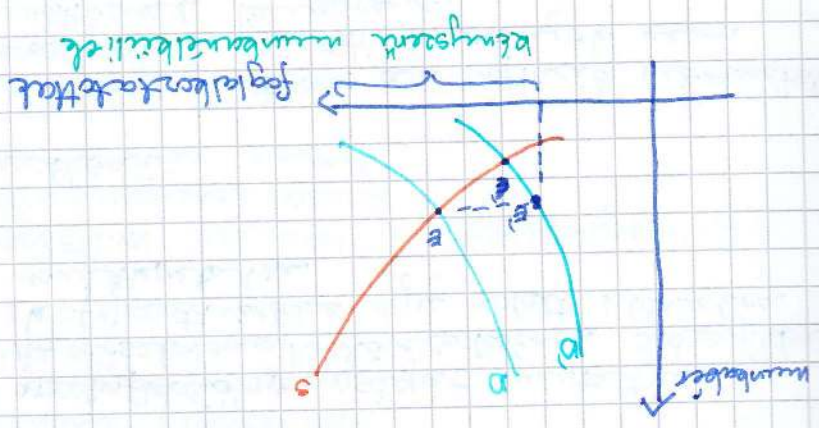
D: munkaadó vállalkozás
S: munkaadó vállalkozás
E: kereslet

D: csökken → munkaadó csökken → piacot.
→ elmozdul a munkaadó

új önkéntes munkavállalók

△ A működés munkakörülségeit fel kellene mérni és a munkabérek nem követik a kereset csökkenését, vagyis a munkabérek információinak: a munkakörülség nem a csökkenés munkabér következménye.

6.4. A munkakörülség fogjai

- Trükkös munkakörülség:
- labathelyváltoztatás
 - fizetési munkabérek állása
- Strukturális munkakörülség:
- A munkabér kényszer és kereslet eltérő minősége

Technológiai munkakörülség:

- eldöntéshely (gépesítés)

Ciklusos munkakörülség:

- piacgazdaságok jellemző konjunkturális változások (recessió)

Szezonális munkakörülség:

- gazdasági tevékenységek szezonális jellege

6.5. A munkakörülség természetes változása.

△ A munkakörülség olyan tényező, ami nem megváltoztatható. Csak a munkakörülség sem változtatható meg.

Költségek növekedése tényező:

- munkabérek megváltozása
- munkakörülség és infláció közötti összefüggés.
- segély

7. Az infláció

Definíció: infláció: növekedés az árak és a

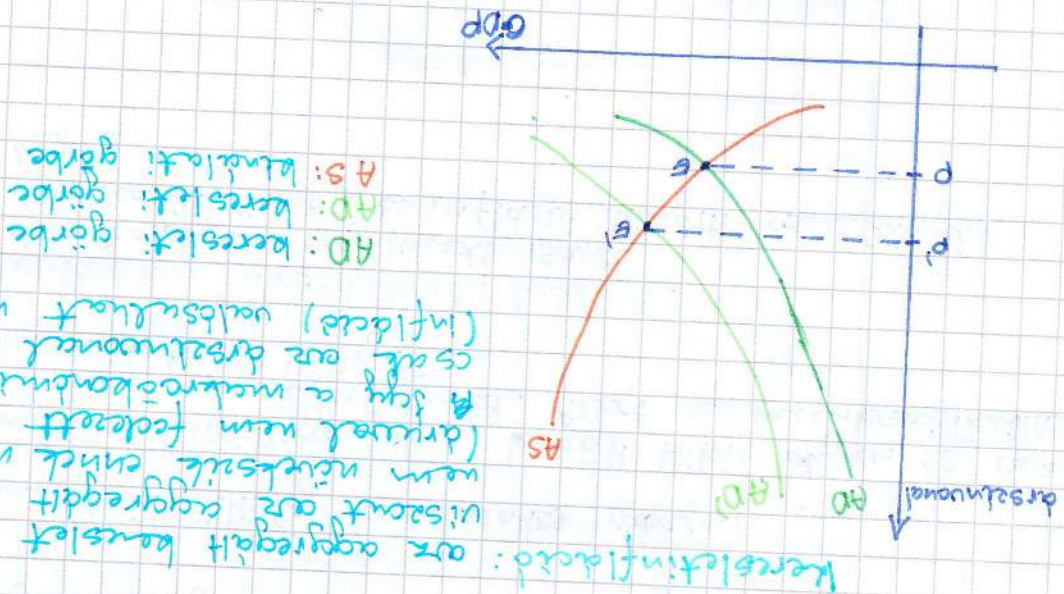
inflációs ráta: az infláció mértékét mutatja.
Az árszínvonal növekedésének százalékos kifejezése értéke egy adott időszakra vonatkoztatva.

7.1. Az infláció hatásai

- **Hitelköltség:** a pénzügyi árszínvonal az infláció miatt emelkedik, az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.
- **Vagyto:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.
- **Hitelköltség:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.
- **Hitelköltség:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.

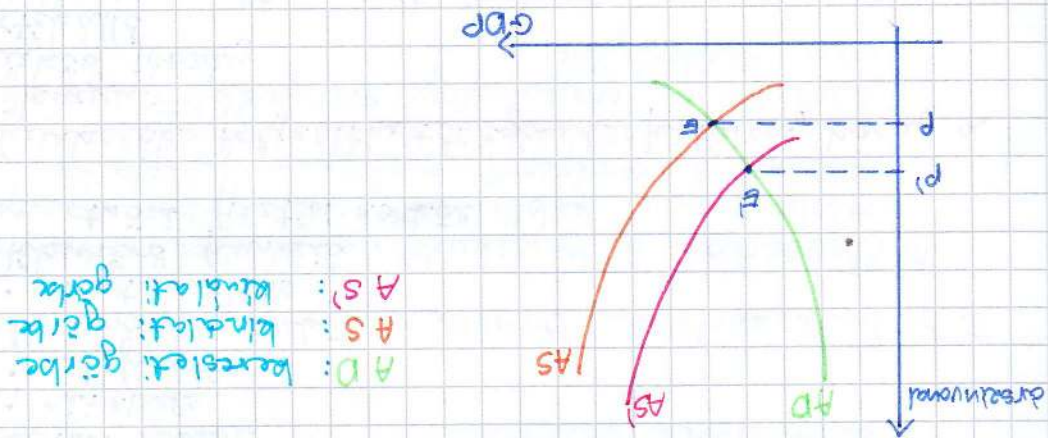
7.2. Az infláció okai

- **Hitelköltség:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.
- **Hitelköltség:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.
- **Hitelköltség:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.
- **Hitelköltség:** az árszínvonal emelkedése miatt a pénzügyi árszínvonal is emelkedik.

importált infláció: a keresletinfláció specialis esete.
 Ha a kívirtel nagyobb, mint a behozatal,
 az export javaként van el a belső piacra,
 azaz az aggregált kínálatot csökkenti.
 Az export ellenében viszont pénz áramlik
 a gazdaságba, ami növeli a keresletet.
 Tükrözés: az export és a behozatal közötti
 különbség az inflációra van hatással.

költséginfláció: a termelési költségek általános növekedése
 okok: (energia, nyersanyagok, bérek, adók, vámszabályozás, pénzügyi válságok)

Munkakereslet növekedése: azonnal kereslet - és költséginfláció is.
 - növekszik az aggregált kereslet
 - növekszik a termelési költség.
 => ár - bérspirál.
 magas bérek -> magasabb ár -> magasabb bérek -> ...

Teljesítmény infláció: az inflációt kiváltó okok nem
 megvalósulnak, de az infláció továbbra is
 jelen van.

- a gazdasági szektorok az
 inflációt már beépítették döntéseikbe.
 - A munkaadók komoly szakképzést
 nyújtanak.

7.3. Az infláció és a munkanélküliség összefüggése

Phillips görbe: a munkanélküliség ráta és az
 inflációs ráta közötti fordított viszony van.
 Minél kisebb a munkanélküliség, annál
 nagyobb az infláció, és fordítva.

Magyarázat: egyenlőtlenség szerint a Phillips
 görbe nem általános érvényű, csak
 rövidtávú érvényű.

⚠ A gazdaság működésén kívül nem okoz
 növekedést infláció előfordulása.

8. A pénzügyi intézményrendszer

8.1. A pénz

▲ Meglelőse a szükségesletek egyértelmű kiadására is
több letehető, de több más funkció kiadására is
alkalmasabb vált.

A pénz funkciói

- forgalmi eszköz
- arany
- fizetési eszköz
- hitel
- addig
- felhalmozási eszköz
- megtakarítás
- értékpapír
- nummatív fizetési eszköz

A pénz legye:

- szűkebb
- értékpapír
- általános elfogadott

▲ A pénz érték / vásárlóerő / a pénz értékesítésével,
illetve a forgalomban lévő pénzmennyiség arányának állandó
alakára ez a pénzmennyiség arányának állandó
száma kell biztosítani.

Mennyi pénz szükséges a gazdaság működéséhez?

$$M \cdot V = P \cdot Q$$

M: pénzmennyiség
V: a pénz átlagos forgási sebessége
P: ár
Q: nemzeti kibocsátás

$$P = \frac{Q}{M \cdot V}$$

* hány ezer forint meg a pénz
egy év alatt.

Árszínvonal: az egyéni pénzmennyiség kibocsátásához
tartozó pénzmennyiség.

(feltéve, hogy a pénz forgási sebessége 1)

A pénz vásárlóereje: az árszínvonal reciproka.
Az egyéni pénzmennyiség mennyi
vásárlóerővel meg. 1) (ha a pénz forgási sebessége 1)

8.2 A jagybank

! Kárpoti! szertpet tölít be. (Magyarországban: MNB)

Feladat:

- közadlagos erım-és bankjegykibocsátás
- monetári finanszírozás érdekében hitváltás
- kasszák együttes arányból és devizából.
- kereskedelmi bankok és más pénzüstízetek tevékenységének szabályozása és líváltásuk befolyásolása a monetáris politikának megfelelően.
- az állam, a bankok, hitváltók és egyéb pénzüstízetek számláinak vezetése.

8.3. Kereskedelmi bankok

△ Előszörban a kereskedelmi bankok alkották a piaci mechanizmus kibővített modelljében szereplő pénzügyi köztitit rendszert, melynek feladata, hogy a megtakarításokat a lehető leggyorsabban, legkisebb költséggel a gazdasági szereplőkhez, akiknek pénzre van szükségük.

8. h. Az egysejtű és a kétszártaú baktériumok

Definición: a központi bankból és a kereskedelmi bankok közötti hálózatként álló rendszer, melyben a jegybanki és a kereskedelmi bankok élesen elkülönülnek.

Egysziintii bankrendszer: a jegybanki és a kereskedelmi banki funkciók közreértése.

8.5. A pontosértés

! Csak olyan arányban növelhető a pénzügyi szeg, amilyen arányban nő a nettó! lebecsültes. A jegybank elrendezése alatt áll.

A legyeban akkor fermentatív, ha:

- elvezet, aranyat, értékpapírt, vészt
- hitel nyújt
- a kizáródásos érmé és bankjegyek kibocsátó funkciókat gyakorolja

! A pénz akkor kerül be a gazdaságba, ha elhagyja a jegybankot: ugyanis a jegybank nem szerepel a gazdaságban.

Váltóeszköz: a jegybank által a kereskedelmi bankoknak nyújtott hitel kiterjedt formája

Váltó: olyan értékpapír, amely egy meghatározott összeg adott időpontban történő megfizetésére vonatkozó ígért tartalmú

! A pénzügyi letét és a kereskedelmi bankok számára is adott: a betétállomány és az ahhoz tartozó kötelező tartalék növekedése miatt kölcsönözti pénzügyi szervezetek, mint kölcsönözni a gazdaság számára

Folyamata:

1. kereskedelmi bank a hálal elhelyezett betétállomány egy részét kölcsönözi

Kötelező tartalék: a központi bank előírja hogy a kereskedelmi bankok a betétállományuk hány százalékát kötelező az azonnali letételre kötelező kifizetés érdekében tartalékolni

Pénzmultiplikátor: a tartalékra reciprok $\frac{1}{f_k}$

! A letétes legmagasabb betétösszege a kötelező példittel határozható meg:

$AD = m \cdot AR$
 AD : a teljes betétállomány növekedése
 AR : a rendszerben megjelent új betét
 m : pénzmultiplikátor

Számlapénz termelési feltételei

- a banknál készpénzbeírás történik megfelelő hiteligény
- vizuálisan a bank fizetőképességében
- a banknak bankrendszerben a bizonyíték a készpénz
- nem igényel letéti letétösszeget
- A kötelező tartalékot a hitel, letét és megvalósítását nem kell tartani.

8.6. Értékpapír és a tőzsde

Értékpapír: vagyoni állagok jogokat megtestesítő, forgalomképes okirat (részvény, kötvény)

Részvény: egy részvénytársasági formában működő vállalat számára alapítók által megvásárolt tulajdonosi részesítés megtestesítő értékpapír

Kötvény: hosszabb időre (3-20 év) szóló kölcsönzást megtestesítő értékpapír

Értéktőzsde: az értékpapírok koncentrált piaca, leltékelt, biztosít az értékpapírvásárlás és -értékesítés társadalmát.

△ A tőzsdén csak a tőzsdei tagok, akikkel vagy a tőzsde közvetítéssel lehet üzletelni. A tőzsde működését előírások szabályozzák, a vállalat által kiadott részvények.

A tőzsdei ügylet lefűtése:

- azonnali (1-2 nap)
- határidős (ár + adott időpont)
- operatív

3. Nemzetközi gazdasági kapcsolatok

Újított gazdaság: a gazdaság szavataltan működésének feltételeit a külgazdasági kapcsolatok

3.1. Külvilágunk

△ A nemzetközi munkamegosztás eredményeként jön létre

Előnyök:

- más országok termékei → az élelmiszeripar
- előrelépés az előállítások hatékonyságában
- csökkenő árak termékek között
- környezetbarát termékek között
- környezetbarát termékek között
- nemzetközi verseny → csökkenő árak
- gyorsabb fejlődés

Követelmények:

- a gazdaságban magas gazdasági előrelépés → munkamegosztás
- gazdasági és politikai kapcsolat
- az ország gazdasági helyzetét az exporttermékek világpiacon értékesítésének eredményeként

Protecionizmus: a külkereskedelemből szigorú
határokat állapítást szűkíti

- védő vámok
- kvóták
- adminisztratív intézkedések

Szabadd kereskedelem: a külkereskedelemből szigorú
elengőket lekenet szűkíti

- protecionizmus lépések leépítése
- export jótétele
- adókedvezmények

Külkereskedelmi elszámolások:

- Bilaterális: a két ország közötti pénzforgalommal a
jegyzeteket a két ország közötti számlák
komparitátia (a) az az megkötés
elismarolási egyetemes és rögzített
átváltási arányon mellé.

- Multilaterális: egy országnak nem kell minden
egyik partnerével külkereskedelmi
egyezményre köteleznie, hanem a
vénkereskedelemben résztvevő valamennyi
országgal egyetemesen kell kiadatni
az egyezményt.

Barter - kereskedelem: az országok közötti druszt
pénz közvetítés nélkül, naturalis
formában (ajl), érintő áruval
fizetnek

9.2 Nemzetközi pénzügyek

Valuta: ha egy ország törvényes fizetési egység
a nemzetközi fizetési forgalomban funkcionál
akkor az valutának nevezzük.

Deviza: valamely ország törvényes fizetési egység
vontatás körébe az adott országban.

Valutakörforgam: egy adott ország pénzügyi körébe
egy másik ország valutájának költése
vagy mások ország valutájának költése

A nemzetközi valuta körforgamnak a nemzetközi
fizetési egységek az importot nével, az exportot
fizet, illetve az árfolyamcsökkenés az
importot gátolja az exportot megkönnyíti.

Arfolyamrendszerek:

- **Árbeeg** arfolyam: ha a valuta iránt van kereslet, az arfolyam felülre mozdul el, ha csökken a kereslet, az arfolyam lefelé mozdul el.
- **Fix arfolyam:** hatósági előírással és nemzetközi megállapodással határozottak meg.
- **Magalmac / rögzített arfolyam:** a kettőre rendszer átörökléssel kialakított. Az átváltható arfolyam rögzített, de attól függés, hogy a kereslet - kielégítési függvények nélkülözhetetlenek ekkor megengedettek.

2.3. A nemzetközi pénzügyi rendszer - jellemzők

- 1944: Bretton-Woods-i megállapodás
- alap: USA dollar
- valuta arfolyamát a dollárhoz rögzítették
- a dollar iránti bírálat megnevezésként összeomlott.

- **európai gazdasági közösség**
- **mastering pénz**

- **Nemzetközi pénzügyi intézmény (IMF)**

- nemzetközi pénzügyi folyamatok szabványosodtak
- **kiegészítés**
- **hitelítés**

- **Világbank:**
- **beruházások juttatásának biztosítása**

- **Nemzetközi Fizetési Bankja (BIS):**
- **jegybankok működésének koordinálása.**

2.4. Nemzetközi fizetési mérleg

Definíció: Megmutatja a nemzetközi gazdasági

kapcsolatok helyzetét és alakulását. Rendszerbe foglalja tartalmában a beföld és a kiáföld közötti egybenesztés nélküli gazdasági folyamatokat pénzben kifejezve

Folyó fizetési mérleg:

- kereskedelmi mérleg
- árbevétel
- árbejuttatás

- Szálg. H. H. H. mérleg:

- szálg. H. H. H. export
- szálg. H. H. H. import

- Egyoldalú ártalálások mérleg:

- természetesen felgyűlt szálg. H. H. H.
- kifizetési előford. ártalálások
- kifizetési előford. ártalálások
- kifizetési előford. ártalálások

- szálg. H. H. H. pénzügyi kifizetési

Tőkeforgalom mérleg:

- tőkeforgalom mérleg:

- tőkebevitel
- kölcsön
- értékpapírbevitel
- kifizetési előford. ártalálások

- kifizetési előford. ártalálások

- bankai divizumtartalékok növekedése, csökkenése
- kifizetési előford. ártalálások
- kifizetési előford. ártalálások

állítványok

9.5. Kültérbeviteli elemek

Állományok elhelyezése: az országban a terület

forrás exportálási, amelyből gazdasági

szempontból előnyös, kisebb mértékű

Komparatív előny: az országban termelési

területi különbségek, illetve az ország

alapok.

1.0. Gazdaságpolitika

Definíció: A gazdaságpolitika a gazdaságra vonatkozó célok és az azok elérését szolgáló, a gazdasági folyamatokra ható eszközök tudatos alkalmazásának rendszere.

1.0.1. Gazdaságpolitikai elmélet

Klasszikus liberális gazdaságtan: Mics szűkség a gazdasági folyamatok befolyásolása, gazdaságpolitikára van a piac mechanizmus automatikusan biztosítja a gazdaság egyensúlyát.

Kéques: a gazdaság önszabályozása nem biztosítja az egyensúlyt, az időről-időre felbomlik és ezért a államnak és ezért a államnak a gazdaság egyensúlyát - a világ oka az aggregált kereslet - ezt kell egyensúlyozni a kormányzati költségvetési kiadások növelésével.

A chicagói iskola: nem tagadja a gazdaság - politika létjogosultságát, viszont a pénzkiadást vesztve gazdaságban a költségvetési politika helyett csak a monetáris politikát tartják elfogadhatónak.

1.0.2. A gazdaságpolitika céljai

- A nemzeti kibocsátás minél gyorsabb és levetőse
- Sűrűn egyenletes növekedés
- Magas foglalkoztatottsági arány, vagyis a munkaerőhiányt alacsony szintre.
- Az árak és a kereslet stabilitása, az infláció lecsökkentése
- Külgazdasági kapcsolatok egyensúlya.
- Nemzeti valuta arányának stabilitása.
- + Államnak életminőségjavítás
- + a gazdaság teljesítése
- + államháztartáshoz tartozó teljesítés
- + környezetvédelem
- + infrastruktúra fejlesztés
- + erőforrások hatékonyabb felhasználása
- + javételezés és újabb gazdasági előrelépés

10.3. A gazdaságpolitikai célok közötti feszültség

1. Munkanélküliség - Infláció

2. Gazdasági növekedés - Környezetterhelés

3. Stabilitás - Külgazdaság (extratóbék)

4. Árszínvonal stabilitása - Gazdasági növekedés

5. Árszínvonal növekedés - Gazdaság fejlesztés

=> Rangsorolni kell a célokat

10.4. A gazdaságpolitika területei.

Költségvetési politika: kiadalkítás és igények kielégítése
a munkanélküliség csökkentése és a munkanélküliség csökkentése

Monetáris politika: a központi bank feladatai és
a pénzügyi rendszer működése

Külgazdasági politika: a költségvetési és monetáris
politikához illeszkedő az ország gazdasági
szférájának nemzetközi kapcsolatainak
szabályozása és előmozdítása

10.5. A költségvetési politika eszközei és céljai

Költségvetési politika:
- Bűntörvény
- Kiadások

Célok:
- A gazdaság stabilizálása
- Előzetes cél
- Allokációs cél

Bűntörvény források:
- Adó
- Vámszabályozás
- Munkajogi szabályozás

- Állami gazdaságok profitja
- Állami tulajdonú vállalatok
- Állami tulajdonú vállalatok
- Állami tulajdonú vállalatok
- Állami tulajdonú vállalatok
- Állami tulajdonú vállalatok

Beüteli politika: elsősorban az adóadói rendszer kiakalizásával alakulmas az állam a nemzeti költségvetés befolyásolása és így a gazdaságpolitikai célkitűzések megvalósítása

Kiadások oldala: közvetlenül hat az aggregált kereslet alakulására

! A költségvetési politika beüteli és kiadási oldala egyaránt alakulmas a kiadások oldala fontos stabilitási célok megvalósítása, azaz a költségvetés kiadások beüteli oldala

externális: külső gazdasági hatások

regresszív adórendszer: a gazdaság stabil működését automatizmusban segíti.

jövedelempolitika: a jövedelmek egyenlőtlenségait támogatja.

struktúrapolitika: a gazdaság hosszútávú stabilitását egyensúlyi megteremtés feladataival

- infrastruktúra → infrastruktúrafejlesztés
- államháztartás → szektoralis struktúrapolitika
- gazdasági fejlesztés → regionális politika

10.6. A monetáris politika és eszközei

! A monetáris politika a gazdasági pénzellátásnak, a forgalomban lévő pénz mennyiségének szabályozása, hat a gazdasági folyamatokra.

Piacokonform eszközök:

- **Diszkontpolitika:** csak az a vállalkozás vehet fel a magasabb kamattal, amitől a magas juttatás realitása, amelyet a magasabb kamattal is fedeztet, méltó és nem.

- **Nyittpiaci műveletek:** a központi bank állami értékpapírok vásárlásával vagy eladásával befolyásolja a gazdasági pénzellátást.

Adminisztratív jellegű eszközök

- Kötelező tartalékok: a központi bank meg-
határozza, hogy a kereskedelmi bankok
befizetelményük hány százalékát kötelező
tartaléknak a központi bank közvetlenül
a kereskedelmi bankok által fogadott
betéteket vagy nyújtott hitelek kamatait
befizetnie.
- Kamatpolitika: a központi bank közvetlenül

10.7. A külgazdasági politika és eszközei

Arfolyampolitika: a nemzeti valuta arfolyamának

meghatározásával befolyásolható az
export, illetve az import alakulása.

- Valuta leértékelése: → export növekedése
- import csökkenése
- Felértékelés: → export csökkenése
- import növekedése

Vámpolitika: a magas vagy alacsony az

importot és ezzel összefüggően a
háza kiadásait befolyásolja.
A vámszabályozás a költségvetés
bevételeit növeli.

Exportszabályozás: a kivitel korlátozásával, vagy az

összetételének gyarapítását az export
alakulására
- adókedvezmény
- támogatás
- forgalmi adó visszatérítés

Importszabályozás: külkereskedelmi adminisztratív eszközök, ~~adók~~ amelyekkel a kereskedelmi viszonyok az importot javuló befizetési piaca juttatják

11. Jövedelemegyenlőtlenség és szociálpolitika

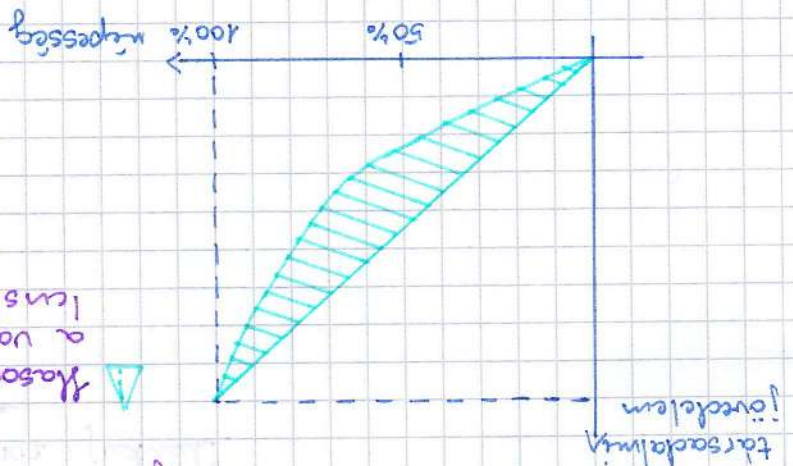
11.1. A jövedelemelosztás egyenlőtlenségei

Jövedelem: pénzárban, adott időszaki alatt befolyt munkabér, osztalék, kamat.

Vagyon: adott időpontban birtokolt vagalomennyi. vagyontárgy nettó állandósága.

Lorenz-görbe: a társadalom egyes csoportjai közötti jövedelemelosztás egyenlőtlenségét ábrázolja. A görbét leolvasható, hogy a népesség adott százalékát a keletkező összjövedelméből mekkora hányaddal részesedik.

△ Hasznó görbe rajzolható fel a jövedelemelosztás egyenlőség- és jövedelemelosztás jellemzőire is.

11.2. Az "igazságos" jövedelemelosztás

Miért szükséges a jövedelemelosztás?

- Az emberrel szemlélve képességeivel különbözőségei
- pl.: mozgáskorlátozottak
- Vagyoni helyzet
- Oktatásban és képzésben való részvétel lehetőségei
- Kihérlezis piacgazdaság működése

11.3. A szegénység meghatározása

Definíció: relatív fogalom, általában egy meghatározott társadalomra belül értelmezhető.

Az országban belül jövedelmek és vagyoni állapota alapján lehet meghatározni.

⇒ A társadalom legalacsonyabb jövedelmű 10%-a.

Kétféleképpen: nem a társadalom egészéhez, hanem az adott országban az emberhez képesti elégtelenség minimumához viszonyítva a szegénységet.

11. h. A szociálpolitika.

Definíció: a jóléti és vagyoni egyenlőtlenségek

nyomán kialakuló feszültségek miatti -
létre, az igazságosabb jóléti elosztás
megvalósítására szolgál.

Alapvető:

- A jóléti elosztás a gazdaságban
leghatékonyabb szociális
a. legjobban, ezért ezek motiváltsága a
gazdasági aktivitásra csökken
- Növekedés az államháztartás
A szociális ellátrendszerek költségvetési
magasak, a támogatások nem a leginkább
részvételhez jutnak.
- Visszaélés

12. Modern Gazdasági Rendszerek

A) Törzsi gazdasági rendszerek és gazdasági rendszerek

gazdasági és törzsi gazdasági rendszerek közötti különbségek

12.1. Indusztériális törzsi gazdasági rendszerek és liberális piacgazdaság

[a gazdasági politikai megközelítésről a gazdasági rendszerek közötti különbségek (francia forrásból)]

Adam Smith: "A gazdaság szerepe" a gazdaság szerepe a gazdaságban

törzsi gazdasági rendszerek

12.2. Kollektivisták törzsi gazdasági rendszerek és törzsi gazdaság

egyes gazdasági rendszerek szerepe a gazdaságban

a gazdasági rendszerek szerepe a gazdaságban

12.3. Törzsi gazdasági rendszerek és törzsi gazdaság

a gazdasági rendszerek szerepe a gazdaságban

B) A gazdasági rendszerek elválasztása

12.4. Liberális piacgazdaság (liberális piacgazdaság)

→ A gazdasági rendszerek elválasztása a gazdaságban

Működési feltételek:

- törzsi gazdasági rendszerek

- törzsi gazdasági rendszerek

- törzsi gazdasági rendszerek

- törzsi gazdasági rendszerek

működési feltételek a gazdaságban

tervutalldas gardsloda:

Kasparting olonik el kogy mit imig, es mounyt temegeshok.
Ezestond ~~is~~ is kasparting dafurk.
=> a renosen mubodshen nines aziksh dem piarey zem polutze

Mukidesi letetelae:

- teme eler timgok allom tugaloda
- allom temutshels azetalyasa
- mounkero elozalot
- faglalkeas megavavashat
- kopyatshat
- teme eler timgok elozalot
- allom polutshen es kopyatshat

mit lent, esht erak elenelshen 3

- allom polutshen es kopyatshat
- teme eler timgok elozalot
- faglalkeas megavavashat
- kopyatshat
- teme eler timgok elozalot
- allom polutshen es kopyatshat

gorzashy rendszere mukidse:

12.6 kiegordashy mukidse:
gyokorbarshan azikshen valtat allom beavashashen:

- a katekoryng
- az gorgashy elozalot
- a shabikshis

blabberyng -> tokeletan verseng mit shul -> mropeliumek azekshatna
bi -> az azomunex est mag boll azekshyashia
A piaci verseng -> bolon katekshat yiv -> pl.: bonyozetashyng -> az allomna
fokozata korlatshat allomna
fokozat olon gorgashy temegeshyng melkhet a nyeretgashentalt valloshat
nem fog lankat shakshen. A. nem azekshat kashyng. A. shakshen gash (a kashen -
dalon shakshen) -> azekshat is azekshat
pi.: azekshat is azekshat
A gorgashy elozalot -> pi.: azekshat is azekshat
stabilizashen -> kopyatshat temegeshyng

Elonyai:

- Azekshat gorgashy, katekoryng telyeshilinet
- Azekshat gorgashy is gorgashy mubodshen
- mounkero elozalot is gorgashy mubodshen
- verseng azekshat
- azekshat mubodshen azekshat katekshat temegeshyng elozalot

Hatrolonyai:

- azekshat telyon nem optivakshis katekoryng elozalot
- gorgashy mubodshen
- kopyatshat is azekshat mubodshen

→ Chlorophyll - photosynthesis

- abflussstationen

Wahlverfahren:

- Keypoint: Interview: Information

- Allgemein: bukolischen: inwäsenet epyg

- Gabelstapler: versenken (Klappen) → 0,5 Punkte

— "bunkert" infolge

0 - max. frequency -

Association
Oligopoly and imperfect competition

→ also: good bioturbation, nice

- indicate what a particular word or phrase means.

- Konstanten aus dem Reaktionsgesetz
- Kinetische Parameter wie die Halbwertszeit

2011 - 2012

bestimmung. prob

→ $\text{pH} = 10.3$ (alkaline) $\text{pH} = 7.4$ (neutral) $\text{pH} = 6.5$ (acidic)

$\rightarrow$ a good model: a case study

analoges Baumprogramm $\leftarrow$
